

Kockázatok és mellékhatásai

Felemás évet zárnak a privátbanki szolgáltatók és ügyfeleik is: nagy bukások és szerény nyereségek egyaránt jellemezték 2009-et. A válság hatására az amúgy is kockázatkerülő hazai befektető réteg pedig még óvatosabbá vált: a tőke- és hozamgarancia alapelvárassá emelkedett a pénzügyi termékek között.

Komoly veszteségekkel indult 2009 a válság miatt a privátbanki piacon. A konzervatív befektetési politikát követő bankok – mint az MKB vagy az Erste Bank – és ügyfeleik viszont átlagosan akár már tíz-százalékos nyereségre is számíthatnak az év végére.

A nagy bukásokat, amelyeket a második félév sem tudott meg nem történtté tenni, a kockázatos befektetéseknél számító pénzügyi termékek okozták, és ezek a termékek nagy törést eredményeztek az ügyfelek és a bankok közötti bizalomban is. A jelentős veszteségek ugyanis sok esetben váratlanul érték az ügyfeleket, mert kockázatviselő képességüket rosszul vagy nem kellő figyelemmel mérték fel nemcsak a tanácsadók, de maguk is. Rosszabb esetben pedig az ügyfél érdekei helyett a saját profitjukat szem előtt tartva sóztak a befektetőkre – nem kellő tájékoztatás mellett – jóval kockázatosabb befektetési termékeket, mint amekkora rizikót az ügyfél hajlandó lett volna elviselni. Persze a veszteségekben az ügyfeleket is terheli felelősség, hiszen nem tájékoztattak kellőképpen a megvásárolt befektetési

formáról, és fenntartás nélkül fogadták el a „tutira biztos”-ként eladott, de rejtett kockázatokkal tartalmazó termékeket. Ilyenek voltak a privátbanki piacon nagy botrányt okozó, a K&H Bank által értékesített cdo-kötvények, a Citibank által – az összeomlás egyértelmű jelei ellenére – eladott Lehmann-kötvények, vagy a forint erősödésére játszó különböző árfolyamindex swap,

illetve profitmax és profittarget termékek, amelyek a forintkurzus első félévi jelentős gyengülése miatt egész vagyonekat tudtak eltüntetni. Szakértők 300 milliárd forintra taksálják e termékek tavaszi veszteségeit. Az árfolyamok konszolidálódása részben enyhítette ezt a volumet, de a lezárt veszteségek így is meghaladják a 100 milliárd forintot.

A válság ugyanakkor a konzervatív befektetőket is mozgásra ösztökölte. Jelentős pénzáramlást eredményeztek a tíz százalék fölé növekedett betéti kamatok. Az állampapírokénál magasabb hozamot biztosító kockázatmentes akciós bankbetétekbe sok privátbanki ügyfél tette át a pénzét. Kállay András, az Erste Private Banking vezetője szerint a következő időszakban újra egy számjeggyűvé váló forint banki kamatok miatt ismét előtérbe kerülnek majd a befektetések. Az ügyfelek többségének pedig továbbra is szüksége lesz egy személyesen bármikor elérhető tanácsadóra, akiről tudja, kiszámítható befektetési tanácsokat ad – mondja Kállay András.

Ezért a következő év fő feladata a privátbanki szolgáltatóknak, hogy miként szerzik vissza befektetőik bizalmát, amit a biztos befektetesként kínált kockázatos termékek eladásával veszítettek el. Karagich István, a BloChamps Capital Pénzügyi Tanácsadó igazgatója úgy látja, felértékelődik majd a privátbanki tanácsadók oktatásának a szerepe, de az ügyfelek pénzügyi ismereteinek jelentős javulása csak középtávon lesz érezhető. Habár a válság tanulságaként éberebbé váltak az emberek, az továbbra is kérdés, hogy ha megnyugszik a piac, mennyire lesznek majd ismét befolyásolhatók a befektetők. Az viszont biztos – mondja Karagich –, az amúgy is kockázatkerülő hazai befektetői réteg még óvatosabbá vált, amit jól bizonyít, hogy alapelvárás lett a tőke- és hozamvédelem.

Privátbankok számokban (2009. III. negyedév)

	Ügyfélszám	Belépési határ (millió forint)	Privátbanki vagyon (milliárd forint)
OTP Kiemelt PB	450	50	80
OTP PB*	14 550	10/30	370
Raiffeisen Bank	2 200	50	155
Raiffeisen Bank Prémium	3 300	20	55
CIB PB	1 900	Budapest: 40 Vidék: 30	170
CIB Prémium B	2 000		50
Budapest Bank	2 200	25	100
MKB	1 200	50	155
K&H	800	50	100
Erste	900	50	85
Concorde Értékpapír	300	50	50
Bank Gutmann	110	250	38

* Az OTP Bank a privátbanki belépési limitet 2010. január 1-jétől 20 millió forintra emeli

Forrás: BloChamps Privátbanki Adatbázis – Hivatalos adat